

REFERAT Beskæftigelses- og Socialudvalget 2022-2025 d. 18-04-2023

Mødedato Tirsdag d. 18. april 2023 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, stuen, Skulkenborg 1, 5000 Odense C

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Beretning om magtanvendelser på voksenområdet i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.....	4
Beretning om magtanvendelser over for børn og unge på det specialiserede socialområde i alderen (9
D-sag: Afrapportering på Veteranstrategien.....	15
D-sag: Økonomiopfølgning pr. 1. april 2023.....	20
D-sag: Orientering om årsrapport på flygtningeområdet for 2022.....	24
D-sag: Midtvejsstatus på arbejdet i ekspertgruppen for at flere odenseanere med indvandrerbaggrun	25
D-sag: Nøgletal på beskæftigelsesområdet.....	26
D-sag: Aktuelle sager.....	27
E-sag: Initiativretsforslag fra Christoffer Lilleholt (V), Marlene Ambo-Rasmussen (V) og Charlotte	28

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-P35-12-22

Resume

Godkendelse af dagsordenen til Beskæftigelses- og Socialudvalgets møde den 18. april 2023.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget godkender dagsordenen.

Udvalgsmedlem Marlene Ambo-Rasmussen deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Punkt 2: Beretning om magtanvendelser på voksenområdet i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen

27.66.00-G01-1-22

Resume

Denne sag indeholder den årlige beretning om magtanvendelser på voksenområdet i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

Byrådet skal jævnfør bekendtgørelsen om magtanvendelse over for voksne følge udviklingen i antallet af magtanvendelser over for de borgere over 18 år, som byrådet har ansvaret for. Derfor laver Beskæftigelses- og Socialforvaltningen én gang om året en beretning om de magtanvendelser på voksenområdet, som Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har ansvaret for.

Ældre- og Handicapforvaltningen udarbejder også en beretning om de magtanvendelser på voksenområdet, som Ældre- og Handicapforvaltningen har ansvaret for. Byrådet præsenteres for de to beretninger på samme byrådsmøde.

Beretningen omhandler både Odense-borgere i egne tilbud og Odense-borgere visiteret til tilbud i en anden kommune.

I 2022 blev der indberettet 51 magtanvendelser på voksenområdet i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Det er omtrent på samme niveau som i 2021, hvor der var 47 magtanvendelser.

46 af de 51 magtanvendelser var tilladte. Forvaltningen vurderer, at de resterende fem magtanvendelser ikke var tilladte.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender beretningen om magtanvendelser for 2022.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Reglerne i serviceloven giver personalet i kommunale og private tilbud mulighed for at bruge magtanvendelse. Bestemmelserne gælder jf. serviceloven kun over for "voksne med betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne". Magtanvendelser må også kun foretages i bestemte og nøje definerede situationer. Derudover giver straffelovens regler om nødværge og nødret mulighed for i ekstraordinære situationer at anvende magt for at afværge truende skader.

Bilag 1 beskriver bestemmelserne for tilladte magtanvendelser. Bilaget beskriver reglerne for:

- Nødværge og nødret,
- Hvem der er omfattet og undtaget fra reglerne om magtanvendelse
- Hvem der må udøve magtanvendelse.

I 2022 blev der i alt indberettet 51 magtanvendelser på voksenområdet i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Det er omtrent det samme antal som i 2021, hvor der blev indberettet 47 magtanvendelser.

De fleste af magtanvendelserne var tilladte. 46 ud af de 51 magtanvendelser var tilladte magtanvendelser. Ud af de 46 tilladte magtanvendelser var 40 af magtanvendelserne tilladte magtanvendelser efter serviceloven, mens seks af magtanvendelserne var lovligt nødværge eller nødret. Fem af de i alt 51 magtanvendelser vurderes ikke at være tilladte.

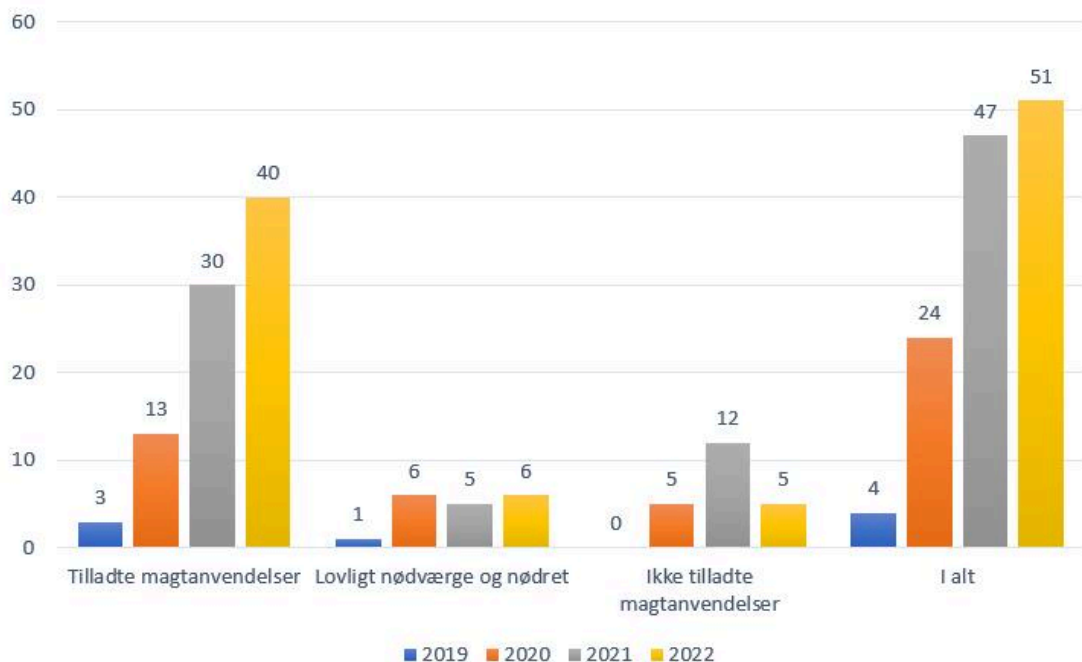
De tilladte magtanvendelser handler om, at personalet har været nødt til enten at fastholde en beboer eller føre en beboer væk for at afværge en akut, truende risiko for personskade.

I seks tilfælde har personalet brugt lovligt nødværge og nødret. Det er fx sket i situationer, hvor personalet har været nødt til at gribe ind over for borgere, der har været til fare for sig selv.

I fem tilfælde har forvaltningen vurderet, at magtanvendelsen ikke var tilladt. Alle de fem ikke-tilladte magtanvendelser er foretaget på eksterne tilbud. De fleste tilfælde handler om, at personalet kunne have trukket sig fra situationen eller have handlet på en mere proportionel måde.

Figur 1 nedenfor viser, hvordan antallet af magtanvendelser har udviklet sig. Figuren viser også, hvordan magtanvendelserne fordeler sig på forskellige typer af magtanvendelser.

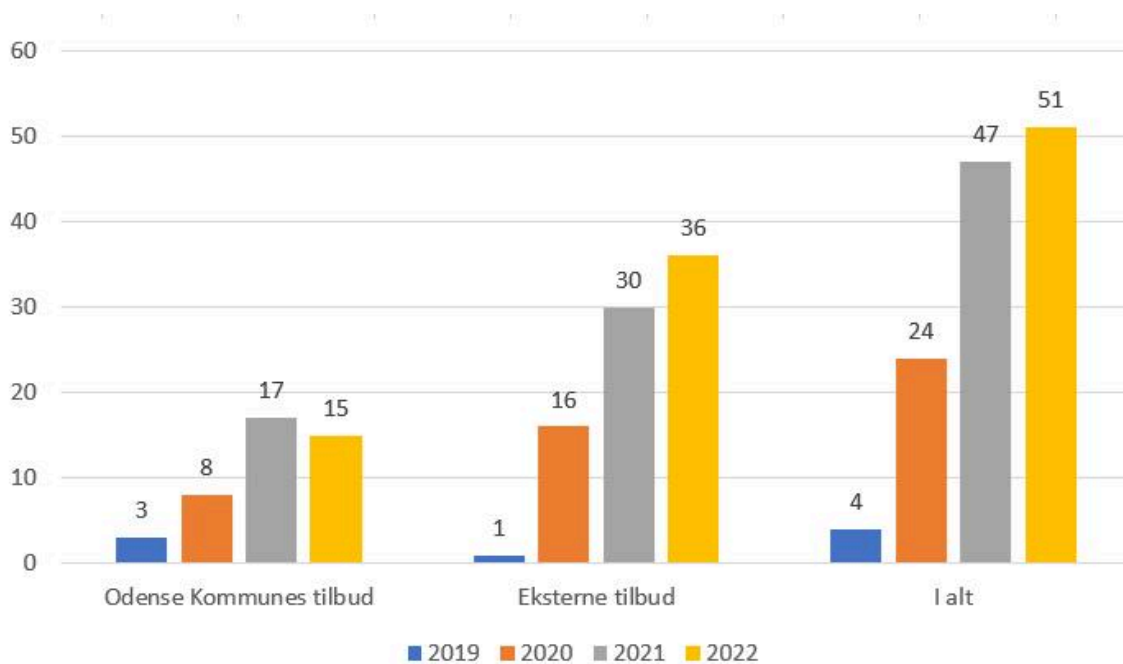
Figur 1. Magtanvendelser fordelt på årstal og typen af magtanvendelse.

De fleste magtanvendelser er sket på eksterne tilbud. 36 af magtanvendelserne er sket på eksterne tilbud, mens kun 15 er sket på Odense Kommunes egne tilbud.

Figur 2 nedenfor viser, hvordan magtanvendelser fordeler sig på henholdsvis Odense Kommunes egne tilbud og eksterne tilbud. Figuren viser også, at udviklingen i antallet af magtanvendelser har været stigende siden 2019. Stigningen er i væsentlig grad udtryk for, at forvaltningen i dialogen med tilbuddene har øget fokus på, at tilbuddene skal blive bedre til at få indberettet magtanvendelser.

Figur 2. Magtanvendelser fordelt på årstal og typen af tilbud

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen arbejder målrettet på at forebygge magtanvendelser og dermed nedbringe antallet af magtanvendelser.

Odense Kommunes egne tilbud

Alle tilbud under Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har et stort fokus på at forebygge magtanvendelser. Forvaltningen arbejder sammen med tilbuddene målrettet på at forebygge og minimere antallet af magtanvendelser. Det sker bl.a. gennem efteruddannelse af medarbejderne og gennem systematisk arbejde med konfliktnedtrappende adfærd og risikovurdering af beboernes adfærd. For eksempel anvender en del af tilbuddene "Mestringsskemaet", der er en faglig metode med fokus på at forebygge vold, overgreb og selvskade.

Når der er sket en magtanvendelse, følger tilbuddets ledelse altid op på den. I opfølgningen er der fokus på, hvad den enkelte medarbejder kan lære af den situation, der førte til magtanvendelse. Der er også fokus på, hvad tilbuddet kan lære af situationen. På den måde bruger tilbuddene de enkelte magtanvendelser til læring, så de bedre kan forebygge magtanvendelser. Når et internt tilbud indberetter en magtanvendelse, foretager forvaltningen også altid en juridisk vurdering af, om magtanvendelsen er tilladt.

Forvaltningen arbejder løbende på at udvikle og forbedre praksis for håndtering af magtanvendelser. Det sker blandt andet gennem løbende evaluering og justering af de gældende instrukser for håndtering af magtanvendelser på de enkelte tilbud. Derudover arbejder forvaltningen også løbende på at sikre ensartet praksis på tværs af tilbud.

Eksterne tilbud

Forvaltningen følger løbende med i, om der er udfordringer med magtanvendelser på de eksterne tilbud, som forvaltningen bruger til borgere fra Odense Kommune. Det sker ved at følge med i, hvor mange magtanvendelser de enkelte tilbud indberetter. Forvaltningen fører også et personrettet tilsyn. Her har forvaltningen fokus på, om den enkelte borger fra Odense Kommune trives. Forvaltningen har også fokus på, om der har været mange magtanvendelser mod den samme borger.

Når en magtanvendelse bliver indberettet, foretager forvaltningen altid en juridisk vurdering af, om magtanvendelsen er tilladt.

Samarbejdet med eksterne tilbud er aftalt i kontrakter mellem Odense Kommune og det pågældende tilbud. Magtanvendelser er et af de områder, som forvaltningen har fokus på, når der indgås kontrakter med eksterne tilbud. Der er også fokus på magtanvendelser, når forvaltningen løbende følger op på de indgåede kontrakter. Opfølgningen sker blandt andet på dialogmøder mellem kommunen og tilbuddet.

I opfølgningen har forvaltningen fokus på at forebygge magtanvendelser. Derfor er forvaltningen meget opmærksom på tilbud, som har indberettet mange magtanvendelser. Forvaltningen går altid i dialog med tilbuddets ledelse, hvis et tilbud indberetter mange magtanvendelser. I dialogen er der fokus på, hvordan tilbuddet kan blive bedre til at forebygge magtanvendelser.

Forvaltningen har også et stort fokus på at sikre, at alle tilbud registrerer og indberetter alle magtanvendelser. Forvaltningen har derfor også opmærksomhed på tilbud, som ikke har indberettet nogen magtanvendelser, eller som har indberettet meget få magtanvendelser. Det kan nemlig betyde, at tilbuddet ikke har fået registreret og indberettet alle magtanvendelser. I sådanne tilfælde går forvaltningen også i dialog med tilbuddets ledelse.

Når forvaltningen skal tage stilling til, om kontrakten med et eksternt tilbud skal fornyes, er magtanvendelser et af de forhold, som der er fokus på. Hvis et tilbud har problemer med magtanvendelser, kan det betyde, at kontrakten ikke bliver fornyet. Forvaltningen forsøger dog altid først at løse problemerne gennem dialog med tilbuddet, jf. også ovenfor.

Magtanvendelserne på både Odense Kommunes egne tilbud og eksterne tilbud er beskrevet nærmere i bilag 2. Bilaget er lukket, da det indeholder personhenførbare oplysninger.

Socialtilsynets rolle

Socialtilsynet fører minimum én gang om året et driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud for at sikre, at tilbuddene har den fornødne kvalitet. Hvis en magtanvendelse sker på et socialt tilbud, som Socialtilsynet fører tilsyn med, skal den altid indberettes til Socialtilsynet.

Socialtilsynet bruger oplysningerne om magtanvendelser til at tilrettelægge sit tilsyn. Hvis et tilbud har mange magtanvendelser, kan det for eksempel betyde, at Socialtilsynet aflægger flere tilsynsbesøg på tilbuddet, eller at de har ekstra stort fokus på magtanvendelser i sit tilsyn med tilbuddet. Socialtilsynet kan også sætte et tilbud under skærpet tilsyn eller give et påbud.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1. Bestemmelser for magtanvendelse, nødværge og nødret

Bilag 3. Høringssvar vedrørende beretning om magtanvendelser fra Rådet for Socialt Udsatte

Bilag 4. Høringssvar vedrørende beretning om magtanvendelser fra Handicaprådet

Punkt 3: Beretning om magtanvendelser over for børn og unge på det specialiserede socialområde i alderen 0-17 år

27.66.04-G01-10-23

Resume

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen fremlægger hermed en første årlig afrapportering af 0-17-årsområdet, således at voksen- og børneområdet sidestilles. Der er et lovkrav om, at kommunerne skal afrapportere magtanvendelser på voksenområdet til byrådet. Der er ikke et tilsvarende lovkrav om afrapportering på 0-17-årsområdet.

Byrådet får her muligheden for at følge udviklingen i antallet af magtanvendelser over for de børn og unge under 18 år, som byrådet har ansvaret for.

I 2022 er der indberettet 186 magtanvendelser på børn og unge mellem 0-17 år. De 186 magtanvendelser er indberettet på 46 unikke børn og unge. Fire magtanvendelser er sket på Odense Kommunes interne tilbud. De øvrige magtanvendelser er sket på eksterne tilbud. 178 ud af de 186 magtanvendelser var tilladte magtanvendelser og de resterende otte magtanvendelser var ikke tilladte magtanvendelser.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender beretningen om magtanvendelser på børne- og ungeområdet for 2022.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Marlene Ambo-Rasmussen deltog ikke i behandlingen af den indledende del af punktet.

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Kristian Guldfeldt deltog ikke i mødet.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Der er et lovkrav om, at Odense Kommune skal afrapportere magtanvendelser på voksenområdet til byrådet.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen (herefter forvaltningerne) fremlægger hermed en første årlig afrapportering af 0-17-årsområdet, således at voksen- og børneområdet sidestilles.

Forvaltningerne har udviklet en fælles registreringspraksis for de 0-14-årige i Børn- og Ungeforvaltningen og de 15-17-årige i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Den fælles registreringspraksis skal sikre, at tallene er sammenlignelige. 2022 var første år med den fælles registreringspraksis.

Dette er første beretning om magtanvendelser på børne- og ungeområdet i Odense Kommune. Fremover afrapporterer de to forvaltninger én gang årligt til byrådet i en fælles beretning. Fremover vil udviklingen i antallet af magtanvendelser fra år til år på børne- og ungeområdet være indeholdt.

Magtanvendelser på 0-17-årsområdet

Når børn og unge under 18 år bliver anbragt udenfor hjemmet, er det kommunalbestyrelsen i bopælskommunen, der har ansvaret for barnet eller den unge, herunder ansvaret for opdragelsen og for at give barnet eller den unge omsorg og tryghed. Den anbringende kommune skal løbende føre tilsyn med barnet eller den unge og sikre, at barnets eller den unges behov tilgodeses under anbringelsen. Anbragte børn og unge har samme rettigheder som alle andre børn og unge, og det er voksenansvarsloven, der sikrer deres retssikkerhed.

Voksenansvarsloven skal først og fremmest beskytte anbragte børn og unge mod overgreb og unødvendig magtanvendelse. I omsorgen for barnet eller den unge kan der imidlertid opstå situationer, hvor der opstår uoverensstemmelse mellem barnets eller den unges ønsker og personalets faglige vurdering af, hvad der er det bedste for barnet eller den unge.

I sådanne situationer skal der ske en afvejning af barnets eller den unges ret til med- og selvbestemmelse i forhold til retten til omsorg. Magtanvendelse kan være påkrævet for at sikre omsorgen for barnet eller den unge. Det kan for eksempel være i tilfælde, hvor barnet eller den unge har en selvskadende eller destruktiv adfærd, der gør, at vedkommende er til fare for sig selv eller for andre. I sådanne tilfælde kan det for eksempel være tilladt at fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum. Det kan også være tilladt at undersøge barnet eller den unge eller vedkommendes opholdsrum.

En socialpædagogisk støtte, omsorg og pleje skal altid gå forud for brugen af magt. Personalet skal også altid benytte sig af den mindst indgribende løsning. Personalet skal med andre ord gøre alt for, at barnet eller den unge medvirker frivilligt, inden de henvender sig til brugen af magt.

Personalet må således kun foretage magtanvendelser i bestemte og nøje definerede situationer. Derudover giver straffelovens regler om nødværge og nødret personalet mulighed for i ekstraordinære situationer at anvende magt for at afværge truende skader.

Bilag 1 beskriver bestemmelserne for tilladte magtanvendelser, herunder:

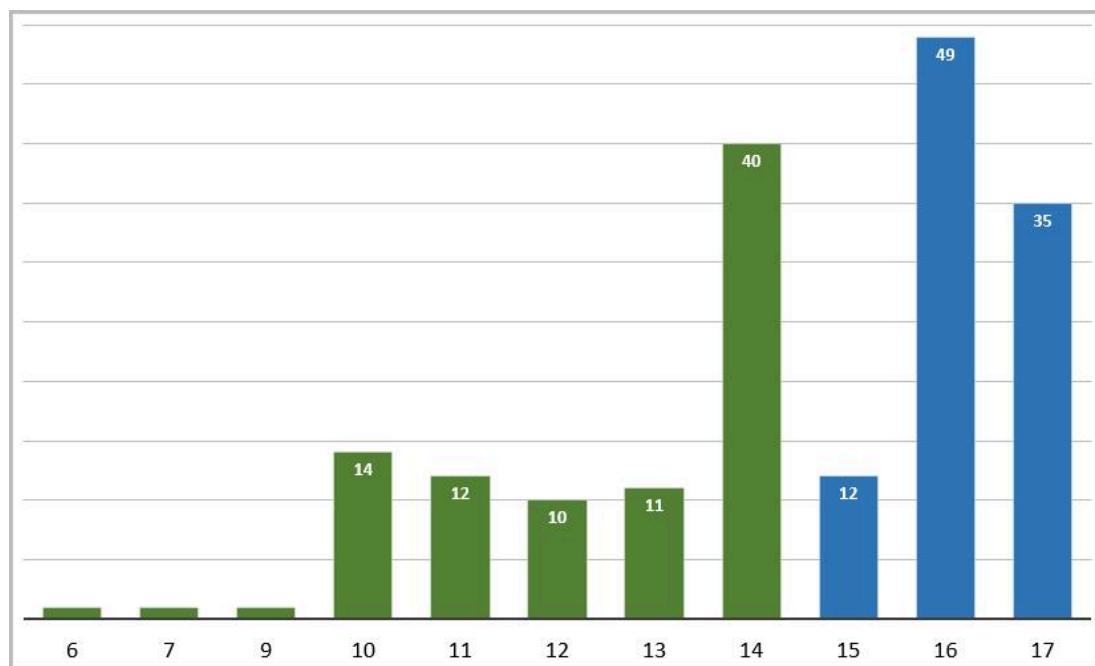
- Former for magtanvendelse, jf. voksenansvarsloven
- Reglerne om nødværge og nødret
- Hvem der må udøve magtanvendelse

Afrapportering på magtanvendelser på børne- og ungeområdet (0-17-årsområdet) i Odense Kommune

I 2022 er der indberettet 186 magtanvendelser over for børn og unge mellem 0-17 år. De 186 magtanvendelser er indberettet på 46 unikke børn og unge. Det vil sige, at der er 25 unikke børn mellem 0–14 år, og 22 unikke unge mellem 15–17 år. Fire magtanvendelser er sket på Odense Kommunes interne tilbud. De øvrige magtanvendelser er sket på eksterne tilbud.

178 ud af de 186 magtanvendelser var tilladte magtanvendelser. Otte magtanvendelser vedrørende fem unikke børn og unge, vurderes ikke at være tilladte. De fleste tilfælde handler om, at personalet kunne have trukket sig fra situationen eller have handlet på en mere proportionel måde.

Figur 1. Magtanvendelser fordelt på alder*

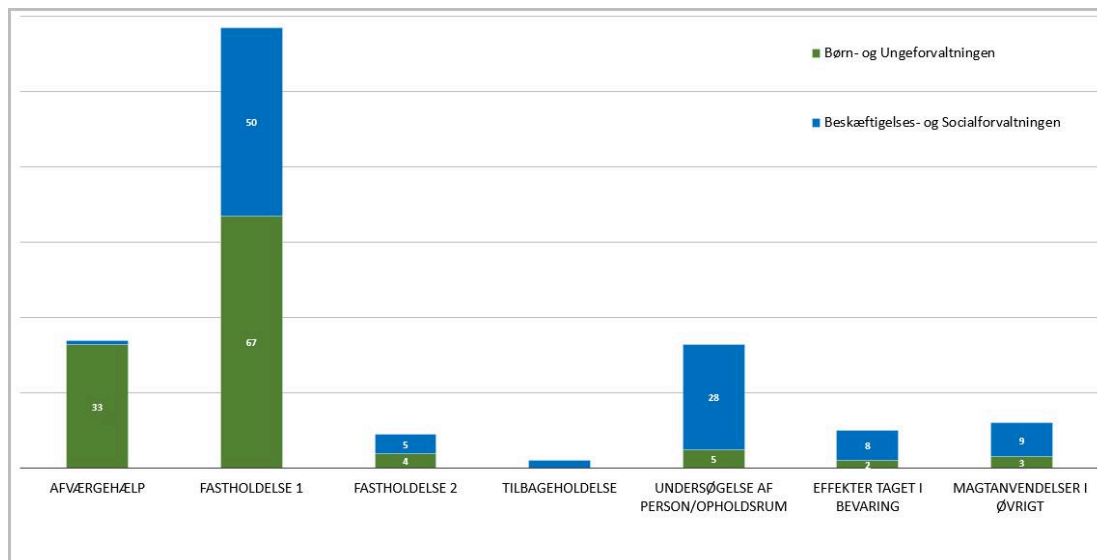

*De 186 magtanvendelser er foretaget overfor 46 unikke børn og unge jf. aldersfordeling.

Figur 1 viser magtanvendelser fordelt på alder i 2022. Der var ingen magtanvendelser over for de 0-5-årige og tre magtanvendelser på de 6-9-årige børn. I 2022 blev der foretaget flest magtanvendelser over for 16-årige (49 magtanvendelser). Over en tredjedel af de 49 magtanvendelser er foretaget over for den samme 16-årige.

Figur 2 viser, hvordan magtanvendelserne fordeler sig pr. forvaltning på de forskellige typer af magtanvendelser i voksenansvarsloven. Lovgrundlaget fremgår af bilag 1. Bestemmelser for magtanvendelse, nødværge og nødret på børne- og ungeområdet.

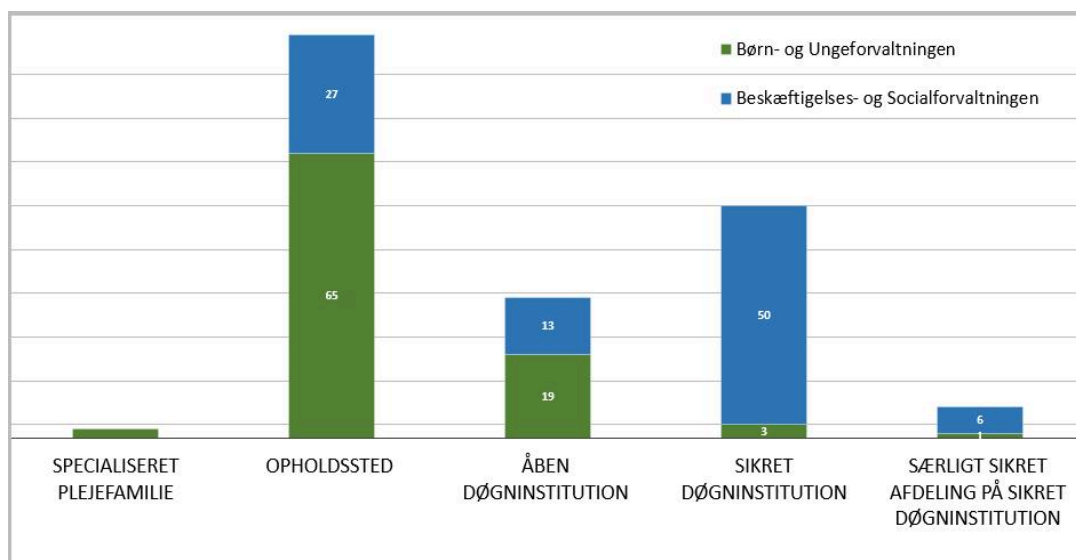
Figur 2. Magtanvendelser fordelt typen af magtanvendelse og forvaltning*

*De 186 magtanvendelser er foretaget over for 46 unikke børn og unge jf. aldersfordeling.

Omkring 60 % af magtanvendelserne har været fastholdelse (1), hvor personalet har fastholdt eller ført et barn eller en ung væk fra situationen for at undgå selvskade eller skade på andre. Der har i 2022 været 34 magtanvendelser om afværgenhjælp, hvoraf næsten alle har været over for børn under 15 år. Afværgenhjælp betyder, at personalet kortvarigt har fastholdt eller ført et barn eller en ung væk fra en situation for at undgå, at ting går i stykker. Fastholdelse og afværgenhjælp kan i nogle tilfælde være nødvendigt over for eksempel børn og unge med funktionsnedsættelse. Der har derudover været 33 magtanvendelser, hvor personalet har undersøgt et barn eller en ung eller vedkommendes opholdsrum. Størstedelen af disse har været over for 15-17-årige unge.

Figur 3. Magtanvendelser fordelt på anbringelsesform og forvaltning*

*De 186 magtanvendelser er foretaget over for 46 unikke børn og unge jf. aldersfordeling.

Figur 3 viser, hvordan magtanvendelserne i 2022 er fordelt på anbringelsesform.

De fleste magtanvendelser er foretaget over for børn og unge på opholdssteder og på sikrede døgninstitutioner.

Odense Kommune har ét eget tilbud til døgnanbragte børn og unge, Løkkehus. Her er der fokus på at forebygge magtanvendelse.

Alle nye medarbejdere på Løkkehus introduceres til voksenansvarsloven og regler om magtanvendelser. Derudover er det siden 2019 sikret, at alle medarbejdere (faste og vikarer) er trænet i forhold til den nænsomme magtanvendelse, således at der er en sikkerhed for både børn og voksne, hvis en magtanvendelse bliver nødvendig. Ligeledes er alle medarbejdere uddannet i konflikthåndtering.

Endvidere er der skarp fokus på den rette visitation inden for målgruppen. Et barn vurderes dermed i forhold til den aktuelle børnegruppe på Løkkehus, således at en god balance sikrer trivsel bedst muligt.

Ovenstående tiltag har medført en nedgang i magtanvendelser fra 152 i 2019 til 5 i 2022. Der er her tale om børn og unge anbragt af Odense Kommune og andre kommuner.

Eksterne tilbud

Forvaltningerne følger løbende med i, om der er udfordringer med magtanvendelser på de eksterne tilbud, som forvaltningen bruger til børn og unge fra Odense Kommune. Det sker ved at følge med i, hvor mange magtanvendelser de enkelte tilbud indberetter på Odense Kommunes anbragte børn. Forvaltningerne fører også et personrettet tilsyn. Her har forvaltningerne fokus på, om det enkelte barn eller unge fra Odense Kommune trives.

Når en magtanvendelse bliver indberettet til Socialtilsynet og Odense Kommune, foretager forvaltningen altid en juridisk og faglig vurdering af, om magtanvendelsen er tilladt.

Magtanvendelser er et af de områder, som forvaltningerne har fokus på, når de matcher et barn til et anbringelsessted, samt når forvaltningerne indgår kontrakter med eksterne tilbud. Forvaltningerne er meget opmærksomme på tilbud, som har indberettet mange magtanvendelser. Forvaltningerne går altid i dialog med tilbuddets ledelse, hvis et tilbud indberetter mange magtanvendelser. I dialogen er der fokus på, hvordan tilbuddet kan blive bedre til at forebygge magtanvendelser.

Bilag 2 og 3, som er vedhæftet, er lukket, da de indeholder personhenførbare oplysninger.

Socialtilsynets rolle

Socialtilsynet fører minimum én gang om året et driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud for at sikre, at tilbuddene har den fornødne kvalitet. Hvis en magtanvendelse sker på et socialt tilbud, som Socialtilsynet fører tilsyn med, skal den altid indberettes til Socialtilsynet.

Socialtilsynet bruger oplysningerne om magtanvendelser til at tilrettelægge sit tilsyn. Hvis et tilbud har mange magtanvendelser, kan det for eksempel betyde, at Socialtilsynet aflægger flere tilsynsbesøg på tilbuddet, eller at de har ekstra stort fokus på magtanvendelser i sit tilsyn med tilbuddet. Socialtilsynet kan også sætte et tilbud under skærpet tilsyn eller give et påbud.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1. Bestemmelser for magtanvendelse, nødværge og nødret på børn- og ungeområdet

Webtilgængelige diagrammer fra sagsfremstillingen

Bilag 4. Høringssvar fra Rådet for Socialt Udsatte

Bilag 5. Høringssvar fra Handicaprådet

Punkt 4: D-sag: Afrapportering på Veteranstrategien

27.12.04-G01-169-21

Resume

Denne sag giver en status på arbejdet med udvalgets veteranstrategi. Som en del af opfølgningen på udvalgets strategier har udvalget besluttet, at udvalget løbende skal informeres om arbejdet med strategien. Dette er forvaltningens første afrapportering til udvalget.

Veteranstrategien blev vedtaget af udvalget den 7. december 2021, og skal være med til at sikre en helhedsorienteret indsats for den enkelte veteran. Strategien er vedhæftet.

Siden strategien blev vedtaget, har forvaltningen arbejdet med at se ind i forvaltningens eksisterende aktiviteter og tilbud målrettet veteraner under strategiens fire temaer:

1. Beskæftigelse
2. En tryk base – bolig og pårørende
3. Mental og fysisk sundhed
4. Fællesskaber

I sagsfremstillingen nedenfor uddybes forvaltningens opmærksomhed og udvikling i relation til strategiens principper og temaer.

Baggrund

Formålet med veteranstrategien er at sikre, at vi i forvaltningen altid tager udgangspunkt i den enkelte veterans ønsker og behov, når vi så tidligt som muligt i deres forløb støtter dem til at leve et så personligt meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt.

Der er ca. 1.000 veteraner bosiddende i Odense Kommune. Langt de fleste af dem klarer sig godt. Men en del veteraner lever også med fysiske og psykiske men efter deres udsendelse. Og for dem, og særligt for de mest sårbare veteraner, er Odense Kommunes veterankoordinator et væsentligt omdrejningspunkt. Veterankoordinatorens funktion og virke går på tværs af både principper og temaer i strategien, og ofte er veterankoordinatoren veteranens indgang til kommunen. Veterankoordinatoren understøtter en koordineret indsats på tværs af forvaltning, kommune og samarbejdspartnere.

Veteranstrategiens principper og temaer

Veteranstrategien indeholder tre principper for forvaltningens arbejde med veteraner og fire temaer, der skal sikre en helhedsorienteret indsats for den enkelte veteran.

De tre principper er:

1. Vi lytter for at forstå
2. Vi hjælper så tidligt, vi kan

3. Vi har fokus på hele veteranens liv

De fire temaer er:

1. Beskæftigelse
2. En tryk base – bolig og pårørende
3. Mental og fysisk sundhed
4. Fællesskaber

Nedslag i forvaltningens arbejde med strategien

Tema 1: Beskæftigelse

Strategiens første tema taler ind i forvaltningens kerneopgave; at hjælpe veteraner med at komme i job eller uddannelse. Et væsentligt udgangspunkt for at lykkes med dette er først og fremmest at identificere hvor i forvaltningen, vi møder veteraner.

Forvaltningen arbejder derfor mere systematisk med at afdække hvilke borgere, der er veteraner. Dette sker på tværs af forvaltningens målgrupper og i tæt samspil med veterankoordinatoren. Konkret foregår det ved, at jobrådgiver foretager en såkaldt persongruppemarkering i en borgers sag, når jobrådgiver får kendskab til, at den pågældende borger er veteran.

Afdækningen åbner op for, at forvaltningen kan følge målgruppen på tværs af ydelsesgrupper og give den enkelte veteran den rette indsats og støtte så tidligt som muligt i veteranens forløb. Afdækningen muliggør også, at forvaltningen kan opnå mere viden om målgruppen, herunder få indsigt i veteranernes behov samt oplevelser med forvaltningen. Dette via borgerundersøgelsen, som forvaltningen gennemfører hvert efterår.

Det må bemærkes, at det er frivilligt at lade sig registrere som veteran. Veteraner har ikke pligt til at oplyse om deres fortid i forsvaret, og der er flere eksempler på veteraner, der ikke ønsker at oplyse dette forhold.

Selvom forvaltningen har en saglig interesse i at kunne udsøge veteraner med henblik på at tilbyde målrettede indsatser, er det af hensyn til lovgivningen om GDPR ikke muligt at modtage lister fx fra forsvaret over veteraner, som er bosiddende i kommunen.

Forvaltningen formoder, at der er flere veteraner med tilknytning til forvaltningen end dem, der i dag er registreret. Derfor fortsætter forvaltningen sit arbejde med at identificere veteraner på tværs af forvaltningens målgrupper, sådan at alle kan få en rettidig og individuelt tilpasset beskæftigelsesindsats. Samtidig arbejder forvaltningen også løbende med at styrke de indre linjer, så vi på tværs af forvaltningen har de bedste forudsætninger for at hjælpe veteraner på kanten af arbejdsmarkedet samt støtte virksomheder i at ansætte veteraner.

Veteran Match

Siden 2021 har forvaltningen haft et samarbejde med Dansk Idrætsforbund og deltaget i ”DIF Soldaterprojekt”. Projektet går ud på at sportsklubber, kommuner og virksomheder i fællesskab hjælper skadede og ledige veteraner tilbage på arbejdsmarkedet, samtidig med at deres indsats som udsendte for Danmark hyldes ved større sportsbegivenheder. Næste

Veteran Match afvikles i efteråret 2023. Også i relation til dette samarbejde er en afdækning af veteraner med tilknytning til forvaltningen relevant, så forvaltningen kan tilbyde flest mulige veteraner at deltage ved arrangementerne.

Tema 2: En tryk base – bolig og pårørende

Veteranstrategien forpligter os til at hjælpe veteraner med at finde et sted at bo hurtigst muligt – og vi skal stille passende boligtilbud til rådighed for de veteraner, der har brug for det. I forvaltningen får veteraner primært hjælp til at finde en passende bolig via Housing First, og forvaltningens sociale boligindsatser, på lige fod med andre udsatte målgrupper. En opgave, vi lykkes rigtigt godt med i Odense Kommune med afsæt i Housing First.

Forvaltningen hjælper også veteraner med at finde midlertidigt ophold i såkaldte ”skæve boliger”, fx på Veteranhjemmet. Hos Veteranhjemmet på Sønder Boulevard kan fynske veteraner bo i et af Veteranhjemmets 7 værelser i op til 3 - 6 måneder. Alle veteraner kan tage del i de fællesskaber, Veteranhjemmet tilbyder, fx omkring måltider, bål og shelters i haven. Mange veteraner benytter sig af Veteranhjemmets tilbud, ligesom forvaltningens veterankoordinator også ugentligt er at finde hos Veteranhjemmet.

Pårørende

En tryk base handler også om de pårørende. Det kan være hårdt for pårørende til veteraner at opleve, at deres kære har det svært. Samtidig er de pårørende veteranernes vigtigste og ofte også eneste holdepunkt, når de ikke længere er en del af Forsvaret.

Sammen med Odense Kommunes Pårørenderådgivning afdækker forvaltningen, om der er behov for en pårørendegruppe målrettet veteraners ægtefæller/forældre og eller børn. For nuværende er det ikke vurderingen, at der er behov for særskilte grupper målrettet veteraner.

Tema 3: Mental og fysisk sundhed

Danske soldater har generelt et godt psykisk helbred, når de sendes ud i international tjeneste. Men antallet af psykiske og fysiske problemer hos soldaterne stiger i løbet af de første tre år efter, de er kommet hjem.

PTSD

Forekomsten af PTSD hos danske soldater varierer afhængigt af missionernes karakter og belastningsgrad. Veterancentret estimerer, at omkring 10 % udvikler symptomer på PTSD eller svær depression som konsekvens af deres udsendelse.

I Odense Kommune sker opsporingen af PTSD ramte veteraner, og øvrige PTSD ramte borgere, igennem den almindelige sagsbehandling, fx via de første samtaler med jobrådgiver i jobcentret, som en del af visitationsperioden, og gennem den løbende kontakt med borgeren. Men det kan være svært for kommunale frontmedarbejdere at identificere, når en borgers vanskeligheder ved fx at fastholde et arbejde eller en uddannelse, skyldes en skjult og ubehandlet PTSD. Derfor er det afgørende, at medarbejderne besidder kompetencer, der dels gør dem i stand til at opspore symptomer på PTSD, men også medvirker til at støtte borgerne i at mestre et liv med PTSD.

Sundhedsudvalget i Odense Kommune har allokeret midler til et kompetenceløft blandt relevante medarbejdere i driften for at udbrede kendskabet til PTSD og dertil relaterede problematikker. I efteråret 2023 skal op mod 40 af forvaltningens medarbejdere deltage i kurset ”Viden om PTSD – og sundhed på flere sprog”.

Kompetenceudviklingen sker på tværs af målgrupper og afdelinger, da vi møder veteraner i alle dele af forvaltningen. Kurset skal sætte flere jobrådgivere mv. i stand til at identificere personer med PTSD og på den måde sikre tidlig opsporing og rettidig indsats. Dette taler direkte ind i veteranstrategiens princip om, at vi skal hjælpe så tidligt, som vi kan.

Tema 4: Fællesskaber

Fælles for alle tidligere udsendte er, at deres identitet og adfærd i en eller anden grad er formet af kulturen ved Forsvaret og de oplevelser, de har haft. De har været en del af et fællesskab med særegne logikker, handlemåder og forventninger. Det betyder, at overgangen fra soldat til civil kan være forbundet med et identitetstab. Derfor understøtter forvaltningen fællesskaber for veteraner, men også at veteraner indgår i almene fællesskaber.

Aktuelt er forvaltningen i dialog med Veteranhjem Odense om muligheden for ved hjælp af § 18-midler at styrke Veteranhjemmets eksisterende arbejde med at skabe fællesskaber for veteraner. Veteranhjemmet er et naturligt samlingssted for veteraner, og en væsentlig pointe med dialogen og samarbejdet er, at veteraner i højere grad fremover selv skal være med til at definere og beslutte nogle af de aktiviteter, de er fælles om.

Samarbejde med civilsamfundet

Forvaltningen inddrager også civilsamfundet i veteranindsatsen. Et eksempel herpå er Dansk Idrætsforbunds Soldaterprojekt, hvor idræt anvendes som middel til at hjælpe psykisk og fysisk skadede veteraner.

Forvaltningens arbejde med Veteranstrategien 2023 - 2024

I den kommende tid vil forvaltningen fortsat arbejde med de eksisterende tiltag under strategiens fire temaer. Derudover vil der i perioden 2023-2024 være et særligt fokus på følgende områder, som forvaltningen vurderer, er væsentlige for forvaltningens veteranindsats.

PTSD ramte veteraner

Forvaltningen vil udvikle forvaltningens indsats for PTSD-ramte veteraner. Dette fokus er ikke alene relevant i forhold til veteranstrategien, men det imødekommer også flere målsætninger i seneste samarbejdsaftale for borgere med PTSD i Region Syddanmark fra maj 2022, hvor veteraner er én af tre målgrupper: Flygtninge med PTSD, veteraner med PTSD og øvrige borgere med arbejdsrelateret PTSD.

Isolerede veteraner

Forvaltningen oplever, at der er en gruppe af særligt sårbare og isolerede veteraner i kommunen, som forvaltningen endnu ikke har formået at nå ud til. Det kræver en ekstra indsats at få alle med. Derfor er der behov for at prioritere det opøgende arbejde – og gerne i samarbejde med fx Veterancentret.

Veteraner i job

Det civile arbejdsmarked kan være ukendt land for veteraner, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet. Mange veteraner har brug for hjælp til at omsætte deres militære færdigheder til civile kompetencer. Her vil forvaltningen styrke indsatsen, ligesom der også vil være en øget opmærksomhed på forvaltningens virksomhedsrettede tiltag. Dels i forhold til at matche lokale virksomheder med ledige veteraner, men også i forhold til at understøtte virksomhederne i at fastholde veteraner i beskæftigelse.

Således vil forvaltningen fortsat udvikle på kerneopgaven, og støtte veteraner i en god og realistisk overgang fra det militære til det civile arbejdsmarked.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Veteranstrategi 2021

Punkt 5: D-sag: Økonomiopfølgning pr. 1. april 2023

00.30.00-S00-4-22

Resume

Dette er den første af tre orienteringer om økonomien på styringsområderne Service og Særlige driftsområder. Denne opfølgning vil blive fulgt op af en Effekt- og Økonomiopfølgning for 1. halvår og en Effekt- og Økonomiopfølgning for 2. halvår. Denne første opfølgning er en orienteringssag til udvalget.

Status på Service

Forvaltningen forventer på tværs af områderne Service, projekter med eksternt finansiering og Særlige driftsområder et samlet merforbrug på 10,3 mio. kr. i 2023.

Korrigeret for regnskabsforventningen vedrørende eksternt finansierede projekter er resultatet for 2023 et merforbrug på 5,3 mio. kr.

Regnskabsforventningen på Service for 2023 fordelt på de enkelte områder fremgår af nedenstående tabel.

	1.000 kr.	Korrigeret budget	Forventet Regnskab	Forventet Afvigelse
Service				
Staben		59.452	59.077	374
Uddannelse 1		81.838	77.967	3.871
Uddannelse 2		309.792	338.910	-29.118
Uddannelse 3		28.484	28.459	25
Uddannelse 4		51.007	65.788	-14.781
Job 1		45.783	49.020	-3.237
Job 2		52.900	52.562	338
Jobrehabilitering 1		91.006	89.876	1.130
Jobrehabilitering 2		50.120	51.188	-1.068
Virksomhed		25.378	24.881	496
Ydelsen		71.788	77.196	-5.408
Fællesudgifter		156.321	124.730	31.591
Service i alt ekskl. Projekter med eksternt finansiering		1.023.868	1.039.654	-15.787
Projekter med eksternt finansiering		23	5.023	-5.000
Service i alt		1.023.891	1.044.677	-20.787
Særlige driftsområder				
Uddannelse 2 - Tabt arbejdsfortjeneste		7.951	7.951	0
Uddannelse 2+4 - Særlig dyre enkeltsager		-34.454	-44.954	10.500
Særlige driftsområder i alt		-26.502	-37.002	10.500
Service i alt		997.388	1.007.675	-10.287

Forventningen på det specialiserede ungeområde (Uddannelse 2+Center for Familier og Unge (CFU) under Uddannelse 4) er i 2023 et samlet merforbrug på 42,3 mio. kr. Udgifterne bliver delvist modsvaret af merindtægter vedrørende særligt dyre enkeltsager på 10,5 mio. kr., hvilket nedbringer det samlede merforbrug i 2023 til 31,8 mio. kr.

Årsagen til merforbruget er, at tilgangen af sager samt det stigende antal af forebyggende foranstaltninger fra sommeren 2022 får økonomisk helårseffekt i regnskab 2023. Budgetrammen falder derudover mellem 2022 og 2023 med 6 mio. kr. grundet de indarbejdede økonomiske potentialer.

Forvaltningen har igangsat en masterplan, der skal bidrage til at nedbringe udgiftspresset på det specialiserede ungeområde.

Under Ydelsen er forventningen et samlet merforbrug på 5,4 mio. kr.

Implementeringsudfordringerne med udbetalingsystemerne Kommunernes Sygedagpengesystem (KSD) og Kommunernes Ydelsessystem (KY) fortsætter i 2023, hvorfor der endnu er behov for et øget træk på medarbejderressourcer for at sikre korrekte udbetalinger til borgerne (ca. 2,6 mio. kr.).

Derudover er der opnormeret med 3 årsværk som følge af tilgangen af ukrainske flygtninge (1,5 mio. kr.).

Under Job 1 forventes et samlet merforbrug på 3,2 mio. kr., hvoraf 2 mio. kr. vedrører merudgifter, der relaterer sig til ukrainske flygtninge.

Forvaltningens økonomiske udfordringer bliver i 2023 delvist modsvaret af et mindreforbrug under Fællesudgifter på 31,6 mio. kr. Mindreforbruget under Fællesudgifter er primært opsparede midler fra tidligere regnskabsår, der er afsat til at imødekomme disse udfordringer. Mindreforbruget er derfor engangsmidler i 2023, hvorfor der er behov for at nedbringe udgiftspresset frem mod 2024.

Udgifter relateret til ukrainske flygtninge

Forvaltningen afholder også i 2023 udgifter til ukrainske flygtninge. Udgifterne bliver primært afholdt under fagområderne Job 1 og Ydelsen, og dækker ekstra medarbejderressourcer til integrationsindsatsen og udbetalingen af ydelser.

Forvaltningen skønner for hele året, at udgifterne beløber sig til 6,5 mio. kr.

Forventningen er dog behæftet med stor usikkerhed, da det vil afhænge af, hvor mange ukrainere der kommer til Odense, og hvor længe de bliver. Udgifterne bliver derfor opgjort løbende.

Det er endnu uvist, om kommunerne i 2023 bliver kompenseret for udgifter relateret til ukrainske flygtninge.

Budgetindsatser samt øvrige projekter med udløb i 2023

Forvaltningen har i forlængelse af tidligere års budgetforlig og øvrige byrådsbeslutninger igangsat en række indsatser, hvis bevilling udløber med udgangen af 2023. Fx udløber bevillingerne:

- Beskæftigelsespakke ovenpå Covid-19 – 3,7 mio. kr.
- Odense står sammen mod banderne / socialt exit-program – 3,5 mio. kr.
- Flere borgere skal i tidlig misbrugsbehandling – 2,7 mio. kr.

Udvalget behandler i maj en særskilt sag, der uddyber de enkelte indsatser og de økonomiske konsekvenser af bevillingernes ophør.

Status på Særlige driftsområder

Udgiftsskønnet på de Særlige driftsområder er øget med 70,8 mio. kr. siden budgetlægningen i sommeren 2022.

1.000 kr. netto, årets priser	Korrigeret budget	Forventet regnskab	Mer-/ mindre- forbrug
	2023	2023	2023
Budgetgaranterede områder og øvrige overførsler			
Kontanthjælp og uddannelseshjælp	429.468	425.594	3.874
Revalideringsydelse	8.008	8.008	0
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse	43.977	43.775	202
Integrationsprogrammet - indsatser og tilskud	-22.545	-17.710	-4.835
Sygedagpenge	311.470	334.884	-23.414
Jobklaringsforløb	127.107	126.958	148
Ledighedsydelse	95.623	96.401	-778
Fleksjob inkl. skånejob	356.635	340.756	15.878
Ressourceforløb	82.314	76.263	6.051
Førtidspension	1.358.298	1.383.890	-25.591
Seniorpension	128.549	139.168	-10.619
Seniorjob	4.284	4.041	243
Beskæftigelsesindsatser	188.535	187.789	746
FGU	14.445	11.211	3.234
Boligsikring- og ydelse	255.184	246.060	9.124
Personlig tillæg/helbredstillæg	15.459	13.119	2.340
Enkeltydelser	3.116	4.282	-1.166
Handicapkomenserende ydelser	421	503	-82
A-dagpenge, kommunens medfinansiering	363.090	409.681	-46.591
Løntilskud (A-dagpenge)	4.670	4.270	400
Samlet	3.768.108	3.838.943	-70.835

-/+ = merforbrug/mindreforbrug

Ledigheden er steget siden budgetlægningen i sommeren 2022. Der er på den baggrund en forventning om især stigende udgifter til a-dagpenge ved denne budgetopfølgning.

Da den stigende ledighed i Odense følger landsudviklingen, må der imødeses en positiv midtvejsregulering af kommunernes økonomi til sommer.

Ved budgetvedtagelsen for 2023 var reservationspuljen på 71,4 mio. kr., men det er endnu for tidligt at give et skøn på puljens størrelse ved årets udgang, før midtvejsreguleringen kendes.

De væsentligste budgetafvigelser på udgiftsområderne er berørt nedenfor:

Især på a-dagpenge forventes udgifterne øget med 46,6 mio. kr. Der er som nævnt budgetteret med færre ledige, end der forventes nu. Der forventes nu 3.125 fuldtidsledige på a-dagpenge i 2023 mod 2.732 ved budgetlægningen. Det svarer til en stigning på 14 %.

Budgettet til beskæftigelsesindsatser forventes overholdt. Budgettet er reduceret med 12,2 mio. kr. i 2022 og frem, og der er reserveret yderligere 13 mio. kr. i 2023 og frem i forvaltningens budget til at imødekomme finansieringen af nytænkning af beskæftigelsesindsatsen ved midtvejsreguleringen.

Der forventes stigende udgifter til førtidspension på 25,6 mio. kr. Der har været flere tilkendelser til førtidspension end budgetteret, blandt andet fra puljen til afklaring af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Dette hænger også sammen med lavere udgifter på 6,0 mio. kr. til ressourceforløb og 3,9 mio. kr. til kontant- og uddannelseshjælp.

Udgifterne til sygedagpenge forventes at stige med 23,4 mio. kr. i forhold til budgettet. Antallet af sygemeldte er højere end forventet i starten af 2023, da udviklingen var mere negativ end forventet efteråret 2022. Der forventes et fald på ca. 300 fuldtidssygemeldte fra 2022 til 2023.

Modsat forventes lavere udgifter til især fleksjob med 15,9 mio. kr. og boligstøtte med 9,1 mio. kr. De forventede udgifter til boligstøtte er på niveau med 2022.

Antallet af ukrainske flygtninge har stabiliseret sig på et højere niveau end forventet ved budgetlægningen i sommeren 2022. Udviklingen er dog fortsat usikker. Budgettet til Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse forventes alligevel overholdt, da ukrainske mødre får den lave ydelse som enlige forsørgere i stedet for (som budgetforudsat) som gifte eller samboende forsørgere. Der forventes færre resultattilskud for ukrainere i beskæftigelse end forudsat. Manglende sprogkunderskab har vist sig at være en barriere for at komme i job.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 6: D-sag: Orientering om årsrapport på flygtningeområdet for 2022

15.20.00-A00-18-17

Resume

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen udarbejder, i dialog med Børn- og Ungeforvaltningen, årligt en afrapportering om udviklingen på flygtningeområdet i Odense Kommune. Der er udarbejdet afrapporteringer på flygtningeområdet siden 2016 på baggrund af udviklingen i 2015, hvor der kom mange flygtninge fra Syrien til Odense. Fra 2018 til 2021 var antallet af flygtninge i Odense på et væsentligt lavere niveau end de foregående år.

I 2022 ændrede situationen sig væsentligt, idet Odense Kommune modtog ca. 1.000 flygtninge, hvilket er det højeste antal, i den tid afrapporteringen er blevet udarbejdet. Langt størstedelen af de nytilkomne er fordrevne ukrainere.

Stigningen i antallet af nytilkomne påvirker dele af kommunens tilbud og økonomi. Årsrapporten for 2022 på flygtningeområdet er vedlagt som bilag, og indeholder konkrete informationer om de nytilkomne borgere, økonomiske konsekvenser mv.

Rapporten kommer på Byrådsportalen og kommunens hjemmeside efter orientering af udvalget på dagens møde.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Status på flygtningeområdet 2022

Punkt 7: D-sag: Midtvejsstatus på arbejdet i ekspertgruppen for at flere odenseanere med indvandrerbaggrund kommer i arbejde

15.40.00-A00-5-22

Resume

I denne sag får udvalget midtvejsstatus på arbejdet i "Ekspertgruppen for at flere odenseanere med indvandrerbaggrund kommer i arbejde". På mødet præsenterer forvaltningen det foreløbige samt det fremadrettede arbejde for ekspertgruppens arbejde.

Etableringen af ekspertgruppen blev besluttet af byrådet i forbindelse med vedtagelsen af Budget 2023. Udvalget godkendte på mødet den 17. januar 2023 medlemmer af ekspertgruppen, samt rammer for ekspertgruppens arbejde i form af et kommissorie.

Ekspertgruppen har til formål at komme med konkrete løsninger og anbefalinger til, hvordan forvaltningen hjælper flere odenseanere med ikke-vestlig baggrund i arbejde. Ekspertgruppen skal trække både på inspiration udefra, samt den omfattende interne viden og erfaringer fra kommunens beskæftigelsesmedarbejdere. Samtidig skal ekspertgruppen særskilt vurdere, om der kan skabes anderledes rammer til forskellige former for iværksætteri.

Udvalget bliver præsenteret for anbefalinger på udvalgmødet den 23. maj 2023.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 8: D-sag: Nøgletal på beskæftigelsesområdet

15.00.00-P05-1-23

Resume

Beskæftigelses- og Socialudvalget præsenteres for ledighedstal for februar 2023 fra Danmarks Statistik. Ledighedstallene blev offentliggjort den 30. marts 2023.

Endvidere præsenterer forvaltningen øvrige relevante nøgletal for Beskæftigelses- og Socialudvalget.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 9: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-8-22

Resume

Mundtlig orientering:

- Udvalgstur til Oslo.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 10: E-sag: Initiativretsforslag fra Christoffer Lilleholt (V), Marlene Ambo-Rasmussen (V) og Charlotte Kjøller Bak (C) - Afdækning af behovet og muligheden for kommunale tryghedsvagter

05.23.00-G01-1-23

Initiativretsforslag

Med henvisning til § 2, stk. 2, i Beskæftigelses- og Socialudvalgets og By- og Kulturudvalgets forretningsordener fremsender Christoffer Lilleholt (V) (formand for Beskæftigelses- og Socialudvalget), Marlene Ambo-Rasmussen (V) (medlem af Beskæftigelses- og Socialudvalget), Araz Khan (V) (medlem af By- og Kulturudvalget), Charlotte Kjøller Bak (C) (medlem af Beskæftigelses- og Socialudvalget) og Søren Windell (C) (formand for By- og Kulturudvalget) følgende forslag til optagelse på Beskæftigelses- og Socialudvalgets dagsorden for mødet den 18. april 2023 og By- og Kulturudvalgets dagsorden for mødet den 19. april 2023.

Regeringen vil i et lovforslag give kommunerne mulighed for at have lokale tryghedsvagter.

Odense Kommune har i forvejen både gadeplansmedarbejdere fra SSP og vægttere fra By- og Kulturforvaltningen. Venstre og Konservative vil gerne afsøge, om der stadig er et tomrum imellem vores egne medarbejdere og politiets indsats.

Det kan fx være i perioder, hvor konflikter omkring fx bander optrapper eller eskalerer. Her vil gadeplansmedarbejdere trække sig ud, da de kun har det vigtige pædagogiske sigte. Her kan lokale tryghedsvagter have en fast tilstedeværelse, når der er utryghedsskabende adfærd fra kriminelle grupperinger.

I lovforslaget lægges der op til, at disse vagter vil have uniformer og kamera på, hvilket vil medvirke til en højere autoritet fra dem, der skaber usikkerhed.

Indstilling fra forslagsstiller

Christoffer Lilleholt (V), Marlene Ambo-Rasmussen (V), Araz Khan (V), Charlotte Kjøller Bak (C) og Søren Windell (C) indstiller til deres respektive udvalg, at henholdsvis Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen afdækker behovet og muligheden for tryghedsvagter i spændet imellem vores nuværende indsatser og politiet, samt en anslået økonomi på indsatsen.

Forvaltningens belysning

Sagen henhører under Beskæftigelses- og Socialudvalget og By- og Kulturudvalget, og forvaltningens belysning er derfor udarbejdet af begge forvaltninger.

Beskæftigelses- og Socialudvalget og By- og Kulturudvalget har ikke tidligere truffet beslutning om samme emne.

Beskæftigelses- og Socialudvalget og By- og Kulturudvalget har ikke igangsat et arbejde vedrørende samme emne.

Justitsministeren fremsatte den 22. marts 2023 et lovforslag, der fra den 1. juli 2023 giver kommunerne mulighed for som led i en forsøgsordning at anvende tryghedsvagter. Tryghedsvagterne kan supplere politiets arbejde med at opretholde ro og orden i det offentlige rum.

Med lovforslaget er der lagt op til, at der som noget nyt kan udøves vagtvirksomhed med henblik på at opretholde ro og orden, hvilket ellers som det klare udgangspunkt er en politimæssig opgave. Tryghedsvagterne skal ikke erstatte politiets arbejde eller patruljering, ligesom tryghedsvagterne ikke bliver tildelt politimæssige beføjelser. Tryghedsvagter kan være godkendte kommunalt ansatte vagter eller godkendte vagter i autoriserede vagtvirksomheder, som har indgået aftale med kommunen. Der lægges op til, at tryghedsvagterne skal gennemgå en supplerende uddannelse, inden ansættelsen træder i kraft.

Tryghedsvagterne vil kunne sættes ind i områder, hvor borgerne oplever særlig utryghed, fx i områder med mange udendørs fester og forsamlinger. De vil også kunne sættes ind på stationsområder eller i boligområder, hvor der er særlig risiko for indbrud.

Tryghedsvagterne kan bidrage til at sikre tryghed i kraft af deres tilstedeværelse i gadebilledet og ved at agere ekstra ”øjne og ører” for politiet. Desuden kan de henstille til personer at stoppe forstyrrende adfærd, og ved hjælp af kameraer kan de dokumentere forstyrrelser af den offentlige orden eller øvrige strafbare forhold med henblik på overdragelse til politiet.

Den i lovforslaget foreslåede forsøgsordning vil løbe i tre år fra den 1. juli 2023 til den 1. juli 2026. Alle kommuner vil uden særlig tilladelse eller lignende kunne vælge at gøre brug af forsøgsordningen i denne periode.

Odense Kommunes gadeplansindsats arbejder kriminalitetsforebyggende med børn og unge, der er præget af deltagelse i gadefællesskaber og problemskabende ungegrupperinger. Indsatsen er socialpædagogisk og sikrer overblik over problemstillingerne, opstiller handlemuligheder og arbejder derefter med de unge for at opnå de fastsatte mål.

Odenses Kommune råder i dag over et vægterkorps, hvis primære opgave er at forebygge hærværk og skader på kommunens bygninger og indbo. Herudover stiller vægterkorpsset 6 faste vagter til rådighed ved Beskæftigelses- og Socialforvaltningens job- og kontanthjælpssteder, hvor der foregår samtaler med borgere for at sikre, at samtalerne foregår i trygge rammer.

By- og Kulturforvaltningen oplever i perioder interesse og efterspørgsel efter kommunens vægtere fra borgere på ikke-kommunale områder, som opleves utrygge, blandt andet på parkeringspladser med en høj indbrudsfrekvens i biler, og områder, hvor utryghedsskabende grupper tager ophold, fx området omkring banegården, i kolonihaveforeninger, og ved offentlige arrangementer. Opretholdelse af ro og orden på sådanne offentligt tilgængeligt steder er i dag en politimæssig opgave.

Ovenstående opgavers karakter vil kræve, at tryghedsvagterne arbejder to sammen mod i dag, hvor vægterne opererer alene. Vægterkorpsset vil derfor skulle udvides betragteligt fra de i dag 5 fuldtids medarbejdere og 2 deltids medarbejdere.

Ansættelse af fx to ekstra vagter, bil og administration vil beløbe sig til mellem 4 og 5 mio. kr. alt efter hvilket tidsrum, de skal operere i.

Hvis udvalgene ønsker at arbejde videre med forslaget, forventer forvaltningerne at kunne præsentere udvalgene for en sag i juni 2023. Sagen vil indeholde anslået økonomi på indsatsen.

Beslutning

Udvalgsmedlem Mette Skaarup (Ø) stemmer imod med følgende stemmeforklaring:

"Enhedslisten stemmer nej til forslaget, da vi ikke mener, at forslaget reelt bidrager til at løse udfordringen. I værste fald vil ordningen virke konfliktoptrappende, som Politiforbundet påpeger i sit høringssvar til lovforslaget.

Enhedslisten ønsker at der skal arbejdes for at alle borgere kan føle sig trygge, men dette kan gøres på mange andre, og i vores optik mere hensigtsmæssige måder. Vi ønsker, at der skal arbejdes med pædagogiske og dialogbaserede løsninger frem for vagtværn og øget kontrol".

Rådmand Christoffer Lilleholt (V) og udvalgsmedlemmerne Cæcilie Crawley (A), Marlene Ambo-Rasmussen (V) og Birgitte Nørrelund (C) stemmer for indstillingen.

Konklusion: Beskæftigelses- og Socialudvalget godkender dermed indstillingen.